

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 13Co/146/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6313203026
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 05. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ferdinand Zimmermann
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2016:6313203026.1

Rozhodnutie

Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Ferdinanda Zimmermanna a sudcov JUDr. Danici Kočíčkovej a JUDr. Amy Odalošovej, v právnej veci navrhovateľa: EOS KSI Slovensko, s. r. o., so sídlom Pajštúnska 5, 851 02 Bratislava, zast. TOMÁŠ KUŠNÍR, s. r. o., so sídlom Pajštúnska 5, 851 02 Bratislava, proti odporcovi: H. R., nar. XX. XX. XXXX, naposledy bytom R. XXX, t. č. na neznámom mieste, zast. opatrovníčkou Dagmar Jamrichovou, tajomníčkou Okresného súdu Brezno, za účasti vedľajšieho účastníka na strane odporcu: Združenie na ochranu občana spotrebiteľa HOOS, so sídlom Námestie legionárov 5, 080 01 Prešov, IČO: 42 176 778, zast. JUDr. Andrejom Cifrom, advokátom, so sídlom AK Lučenec, J. Kráľa 5/A, o zaplatenie 559,30 Eur s príslušenstvom, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Brezno č. k. 3C/78/2013 - 92 zo dňa 03. 12. 2014, takto

rozhodol:

Rozsudok prvostupňového súdu **p o t v r d z u j e**.

Navrhovateľ je **p o v i n n ý** zaplatiť vedľajšiemu účastníkovi na strane odporcu trovy odvolacieho konania spočívajúce v trovách právneho zastúpenia vo výške 53,89 Eur na účet JUDr. Andrej Cifra, advokát, v lehote troch dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

o d ô v o d n e n i e :

Prvostupňový súd rozhodol tak, že návrh zamietol. O trovách konania rozhodol tak, že odporcovi náhradu trov konania nepriznal. Navrhovateľovi uložil povinnosť zaplatiť vedľajšiemu účastníkovi na strane odporcu trovy konania spočívajúce v trovách právneho zastúpenia vo výške 142,78 Eur v lehote troch dní od právoplatnosti rozhodnutia.

V odôvodnení rozhodnutia prvostupňový súd uviedol:

„Návrhom na začatie konania zo dňa 07. 03. 2013 sa navrhovateľ v konaní domáhal toho, aby súd uložil H. R. ako odporcovi 1/ a G. R. ako odporkyňi 2/ povinnosť spoločne a nerozdielne zaplatiť 909,54 Eur s príslušenstvom, na tom skutkovom a právnom základe, že právny predchodca navrhovateľa spoločnosť Slovenská sporiteľňa, a.s., IČO: 00 151 653, so sídlom Bratislava, Tomášikova 48, a odporca H. R. uzavreli dňa 30. 08. 2005 Zmluvu o splátkovom úvere, na základe ktorej bol odporcovi poskytnutý úver vo výške 1 244,77 Eur (37 500 Sk). Odporca peňažné prostriedky v splátkach neuhradil riadne a včas, čím porušil svoju povinnosť podľa uzatvorenej zmluvy, preto právny predchodca navrhovateľa od zmluvy odstúpil a vyzval odporcu na úhradu dlžnej sumy. Ku dňu postúpenia pohľadávky na navrhovateľa (zmluvou o postúpení pohľadávok zo dňa 11. 12. 2006) pohľadávka predstavovala sumu 1 635,35 Eur a pozostávala z istiny vo výške 1 563,02 Eur a úroku z omeškania vo výške 72,33 Eur. Po postúpení pohľadávok odporca v prospech navrhovateľa nijako neplnil. Po postúpení pohľadávky bola uhradená suma vo výške 725,81 Eur. Dlžná suma ku dňu podania návrhu na začatie konania preto pozostávala z nesplatennej istiny vo výške 837,21 Eur a z úroku z omeškania vo výške 72,33 Eur.

Spolu s návrhom navrhovateľ predložil súdu listinu označenú ako "Dohoda o úhrade pohľadávky v splátkach" zo dňa 24. 09. 2007, na základe ktorej malo dôjsť zo strany odporcu H. R. voči navrhovateľovi k uznaniu dlhu v celkovej výške 2 299,30 Eur (69 268,60 Sk), ktorý pozostáva z istiny vo výške 1 563,02 Eur (47 087,40 Sk) a úroku z omeškania ku dňu uzatvorenia dohody vo výške 586,91 Eur (17 681,20 Sk) a nákladov na inkasné konanie vo výške 149,37 Eur (4 500 Sk).

Navrhovateľ ďalej predložil súdu aj listinu označenú ako "Dohoda o uzavretí splátkového kalendára a uznaní záväzku" zo dňa 27. 04. 2010, na základe ktorej došlo zo strany odporkyne G. R. voči navrhovateľovi k uznaniu dlhu pozostávajúceho z istiny vo výške 1 201,21 Eur a nákladov na inkasné konanie vo výške 149,37 Eur.

Zmluvou o postúpení pohľadávok zo dňa 11. 12. 2006 postúpil pôvodný veriteľ pohľadávky na navrhovateľa, pričom ich súčasťou bola aj pohľadávka proti odporcovi (Príloha č. 1 k zmluve).

Následne dňa 24. 07. 2014 bolo tunajšiemu súdu doručené späťvzatie návrhu zo dňa 07. 03. 2013 proti odporkyni Z/ G. R.. Zároveň vzal navrhovateľ návrh späť aj v časti istiny prevyšujúcej sumu 559,30 Eur s príslušenstvom. Súd preto uznesením č. k. 3C/78/2013-71 zo dňa 29. 07. 2014 konanie proti odporkyni Z/ G. R. zastavil a taktiež zastavil konanie v časti istiny vo výške 350,24 Eur príslušenstvom.

Listom zo dňa 26. 04. 2013 oznámil vstup do konania ako vedľajší účastník na strane odporcu Združenie na ochranu občana spotrebiteľa HOOS.

Vedľajší účastník na strane odporcu vo vyjadrení zo dňa 14. 05. 2014 uviedol, že navrhovateľom predložená dohoda o uzavretí splátkového kalendára a uznaní dlhu je formulár, ktorý vopred pripravil veriteľ pre dlžníka, resp. pre osobu pristupujúcu k záväzku, pričom dlžník nemá žiadnu možnosť ovplyvniť jej obsah. Dohoda obsahuje neprijateľné zmluvné podmienky a to predĺženie premlčacej doby formou uznania dlhu a rozhodcovskú doložku. Ich význam a dôsledky sú pre väčšinu spotrebiteľov neznámymi kategóriami a preto sú absolútne neplatné. Uzavretie tejto formulárovej dohody je v rozpore s dobrými mravmi a okolnosťami, za ktorých bola táto dohoda uzavretá je potrebné považovať za nekalú obchodnú prax v zmysle zákona o ochrane spotrebiteľa (§ 8 ods. 4 zák. č. 250/2007 Z.z.). Súčasne vzniesol námietku premlčania v súvislosti so žalovaným nárokom navrhovateľa, keďže právny predchodca navrhovateľa od zmluvy o spotrebiteľskom úvere uzatvorenej dňa 30. 08. 2005 odstúpil a vyzval odporcu na úhradu dlžnej sumy. Odstúpením od zmluvy sa zmluva od počiatku zrušuje a nastáva predčasná splatnosť úveru. Ak teda navrhovateľ podal návrh na začatie konania dňa 25. 03. 2013, jeho nárok sa stal splatným zjavne v čase pred 25. 03. 2010, a preto je ako celok premlčaný.

Navrhovateľ sa k námietke premlčania vyjadril podaním doručeným súdu dňa 23. 07. 2014, pričom uviedol, že zo znenia ustanovenia § 100 ods. 1 Občianskeho zákonníka, vyplýva, že námietku premlčania môže účinne podať len dlžník. Vedľajší účastník nemôže sám vzniesť námietku premlčania, pretože nejde o úkon procesný, ale o úkon podľa hmotného práva.

Z doložených listín považoval súd za preukázané, že dňa 30. 08. 2005 uzatvoril odporca a právny predchodca navrhovateľa Zmluvu o splátkovom úvere č. 0303626377, ktorou sa právny predchodca navrhovateľa zaviazal poskytnúť odporcovi úver vo výške 1 244,77 Eur (37 500 Sk) a odporca sa tento zaviazal v splátkach vo výške 32,90 Eur (991 Sk) splatiť do 20. 08. 2010. Z návrhu na začatie konania zo dňa 07. 03. 2013 ako aj Opravy návrhu na začatie konania zo dňa 13. 05. 2013 vyplýva, že právny predchodca odporcu od úverovej zmluvy odstúpil a vyzval odporcu na úhradu dlžnej sumy.

Po postúpení pohľadávky na navrhovateľa došlo dňa 20. 09. 2007 medzi navrhovateľom a odporcom k uzatvoreniu Dohody o úhrade pohľadávky v splátkach a dňa 27. 04. 2010 medzi navrhovateľom a N. XX. k uzatvoreniu Dohody o uzavretí splátkového kalendára a uznaní záväzku.

Vzhľadom na skutočnosť, že navrhovateľ vzal návrh v časti proti G. R. späť, súd sa obsahom uzatvorenej Dohody o uzavretí splátkového kalendára a uznaní záväzku zo dňa 27. 04. 2010 nezaoberal.

Skúmal však obsah Dohody o úhrade pohľadávky v splátkach zo dňa 20. 09. 2007, keďže na jej základe malo dôjsť k uznaniu dlhu a tým aj k predĺženiu premlčacej lehoty. Ak má mať písomné uznanie práva dlžníkom právne účinky predpokladané zákonom, okrem náležitostí platného právneho úkonu (§ 34 a

nasl.) musí byť z formálnej aj z obsahovej stránky v súlade s ustanovením § 110 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Preto treba v jeho písomnom uznaní uviesť tak dôvod, ako aj výšku tohto práva. Na platnosť uznávacieho prejavu sa vyžaduje, aby dlžník uznal určitý záväzok, ktorý musí byť identifikovateľný. Táto požiadavka je splnená napríklad aj odkazom na určitú konkrétnu faktúru s uvedením, či požadovanú sumu uznáva v plnom rozsahu, alebo uznáva len jej časť, alebo s poukazom na upomienku o zaplatení dlhu, v ktorej je dôvod dlhu výslovne obsiahnutý, alebo len s odkazom na cenu pri predaji tovaru v obchode a pod. Z toho vyplýva, že dôvod uznaného práva, ako aj jeho výška musia byť vždy uvedené tak, aby bolo možné objektívne určiť, ktorého práva (záväzku) sa týkajú. V opačnom prípade by išlo o neurčitý, a teda neplatný právny úkon.

Súd zistil, že v dohode nie je uznávaný záväzok vymedzený dostatočne určito. V časti dohody označenej bodom 6. sa síce uvádza, že "Dlžník týmto uznáva čo do dôvodu a výšky svoj záväzok voči navrhovateľovi v celkovej výške 69 268,60 Sk, ktorý pozostáva z istiny vo výške 47 087,40 Sk a úroku z omeškania ku dňu uzavretia tejto dohody vo výške 17 681,20 Sk a nákladov na inkasné konanie vo výške 4 500 Sk a zaväzuje sa na jeho zaplatenie za ďalej dohodnutých podmienok v pravidelných mesačných splátkach najneskôr do termínu splatnosti každý mesiac minimálne vo výške uvedenej v priloženom splátkovom kalendári", teda možno konštatovať, že odporca uznal záväzok, ktorého výška bola dostatočne určitá, avšak dohoda neobsahuje žiadne údaje, ktoré by bližšie identifikovali z akého právneho vzťahu uznávaný záväzok pochádza. Nie je možné bez akýchkoľvek pochybností ustáliť, že na základe predloženej dohody uznal odporca právo viažuce sa k Zmluve o splátkovom úvere zo dňa 30. 08. 2005.

Podľa § 558 Občianskeho zákonníka, ak niekto uzná písomne, že zaplatí svoj dlh určený čo do dôvodu aj výšky, predpokladá sa, že dlh v čase uznania trval. Pri premlčanom dlhu má také uznanie tento právny následok, len ak ten, kto dlh uznal, vedel o jeho premlčaní.

Podľa § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka, právny úkon sa musí urobiť slobodne a vážne, určite a zrozumiteľne; inak je neplatný.

Súd na základe vyššie uvedených skutočností a citovanej právnej úpravy zistil, že dlh v predloženej Dohode o úhrade pohľadávky v splátkach zo dňa 20. 09. 2007 bol určený riadne len čo do výšky a nie aj čo do dôvodu, preto túto dohodu (uznanie dlhu) považoval za neplatnú. Z dôvodu hospodárnosti konania sa preto súd nezaoberal ďalšími námietkami, ktoré voči nej vzniesol vedľajší účastník na strane odporcu.

V zmysle ustanovenia § 52 ods. 1, 2, 3, a 4 Občianskeho zákonníka, spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

V zmysle § 2 písm. b) zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o zmene a doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 71/1986 Zb. o Slovenskej obchodnej inšpekcii v znení neskorších predpisov (v znení platnom do 31. 12. 2007; ďalej len "zákon o spotrebiteľských úveroch"), sa zmluvou o spotrebiteľskom úvere zmluva, ktorou sa veriteľ zaväzuje poskytnúť spotrebiteľovi spotrebiteľský úver a spotrebiteľ sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a uhradiť celkové náklady spojené so spotrebiteľským úverom.

Vzhľadom na zistený skutkový stav považoval súd za potrebné preskúmať, či je uzatvorená zmluva o splátkovom úvere spotrebiteľskou zmluvou v zmysle citovaných zákonných ustanovení. Zmluvnými stranami boli dodávateľ, spoločnosť Slovenská sporiteľňa, a. s. , ktorej predmetom činnosti je aj poskytovanie úverov, teda koná v rámci predmetu svojej podnikateľskej činnosti, a odporca je spotrebiteľom, teda subjektom, ktorý pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Je teda nepochybné, že medzi subjektmi došlo k uzatvoreniu typickej spotrebiteľskej zmluvy v zmysle citovaného ustanovenia Občianskeho

zákonníka, na ktorú sa vzťahujú ustanovenia zákona o ochrane spotrebiteľa a právne vzťahy z nej vyplývajúce sa riadia ustanoveniami Občianskeho zákonníka.

Podľa § 5b zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (ďalej len "zákon o ochrane spotrebiteľa"), orgán rozhodujúci o nárokoch zo spotrebiteľskej zmluvy prihliada aj bez návrhu na nemožnosť uplatnenia práva, na oslabenie nároku predávajúceho voči spotrebiteľovi, vrátane jeho premlčania alebo na inú zákonnú prekážku alebo zákonný dôvod, ktoré bránia uplatniť alebo priznať plnenie predávajúceho voči spotrebiteľovi, aj keď by inak bolo potrebné, aby sa spotrebiteľ týchto skutočností dovoľával.

Vedľajší účastník na strane odporcu vzniesol námietku premlčania. V zmysle citovaného ustanovenia zákona o ochrane spotrebiteľa má súd povinnosť na premlčanie nároku zo spotrebiteľskej zmluvy prihliadať aj bez návrhu.

Podľa § 48 ods. 1 Občianskeho zákonníka od zmluvy môže účastník odstúpiť len ak je to v tomto alebo v inom zákone ustanovené alebo účastníkmi dohodnuté.

Podľa § 48 ods. 2 Občianskeho zákonníka odstúpením od zmluvy sa zmluva od začiatku zrušuje ak nie je právnym predpisom ustanovené, alebo účastníkmi dohodnuté inak

Podľa § 457 Občianskeho zákonníka ak je zmluva neplatná, alebo ak bola zrušená je každý z účastníkov povinný vrátiť druhému všetko, čo podľa nej dostal, pretože v opačnom prípade, by išlo o bezdôvodné obohatenie.

V zmysle ustanovenia časti B Osobitná časť bodu 7.6.1 písmeno b) Všeobecných obchodných podmienok k zmluve o splátkovom úvere je banka oprávnená vypovedať zmluvu o úvere, alebo od nej odstúpiť. Účinnosť výpovede banky nastáva okamžite, bez výpovednej lehoty, dňom jej doručenia Klientovi.

Je teda zrejmé, že odstúpením od zmluvy bol odporca povinný vrátiť navrhovateľovi žalovanú sumu. Z predložených listinných dôkazov je nepochybné, že k odstúpeniu od zmluvy o splátkovom úvere došlo pred uzatvorením zmluvy o postúpení pohľadávky t.j. pred 11. 12. 2006.

Podľa § 101 Občianskeho zákonníka pokiaľ nie je v ďalších ustanoveniach uvedené inak, premlčacia doba je trojročná a plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz.

Podľa § 107 ods. 1 Občianskeho zákonníka právo na vydanie plnenia z bezdôvodného plnenia sa premlčí za dva roky odo dňa keď sa oprávnený dozvie, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa na jeho úkor obohatil.

Podľa § 107 ods. 3 Občianskeho zákonníka ak sú účastníci neplatnej alebo zrušenej zmluvy povinní navzájom si vrátiť všetko, čo podľa nej dostali prihliadne súd na námietku premlčania len vtedy, ak by druhý právnym predpisom ustanovené, alebo účastníkmi dohodnuté inak.

Keďže odporca, po odstúpení od zmluvy, nevrátil právnomu predchodcovi navrhovateľa všetko, čo podľa zmluvy dostal, vzniklo právnomu predchodcovi navrhovateľa právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia. Toto právo sa premlčí za dva roky odo dňa, keď sa oprávnený dozvie, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa na jeho úkor obohatil, teda v tomto prípade odo dňa nasledujúceho po dni, kedy bolo odstúpenie od zmluvy odporcovi doručené a uplynula lehota, ktorú právny predchodca navrhovateľa na splnenie (vrátenie plnení) určil. Keďže navrhovateľ nepreukázal, dokedy mal odporca právnomu predchodcovi navrhovateľa plnenie zo zmluvy vrátiť, má súd za to, že k vydaniu bezdôvodného obohatenia malo dôjsť najneskôr uzatvorením zmluvy o postúpení pohľadávok t.j. 11. 12. 2006. Je pritom nepochybné, že ak by odporca plnenie zo zmluvy vrátil právnomu predchodcovi navrhovateľa skôr, nedošlo by k postúpeniu pohľadávky na navrhovateľa, pretože by dlh odporcu voči právnomu predchodcovi navrhovateľa zanikol.

Vzhľadom na všetky vyššie uvedené skutočnosti a citovanú právnu úpravu mal súd za to, že návrh na začatie konania bol na súd podaný po uplynutí dvoch rokov odo dňa, keď sa právny predchodca

navrhovateľa dozvedel, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa na jeho úkor obohatil, preto s prihladením na vznesenú námietku premlčania a neplatnosť Dohody o úhrade pohľadávky v splátkach zo dňa 20. 09. 2007, návrh zamietol bez toho, aby sa zaoberal ďalšími námietkami, ktoré voči nemu vzniesol vedľajší účastník na strane odporcu.

O trovách konania súd rozhodoval podľa § 142 ods. 1 O.s.p., keď odporca bol v konaní úspešný v celom rozsahu, preto mu patrí náhrada trov konania. Odporcovi žiadne preukázateľné trovy nevnikli, preto mu súd ich náhradu nepriznal.

Na strane odporcu však vystupoval vedľajší účastník, ktorý si nárok na náhradu trov konania uplatnil, pričom vo vyjadrení k návrhu namietal práve tie skutočnosti týkajúce sa premlčania nároku, na základe ktorých súd návrh zamietol. Keďže odporca bol v konaní v celom rozsahu úspešný, má vedľajší účastník, ktorého v konaní zastupoval advokát - advokátska kancelária na základe plnomocenstva, právo na náhradu trov právneho zastúpenia. Súd pritom poznamenáva, že každý sa môže dať zastúpiť advokátom (§ 25 ods. 1 O.s.p.), teda aj vedľajší účastník, s čím sú spojené pre účastníka trovy, pretože advokát (advokátska kancelária) má vždy právo na úhradu svojich primeraných a opodstatnených nákladov od účastníka, ktorého zastupuje. Potom pri rozhodovaní v sporovom konaní o náhrade trov konania medzi stranami, treba úspešnému účastníkovi priznať, aby mu protistrana nahradila trovy konania.

Keďže vedľajší účastník nepochybne má právo nechať sa zastúpiť advokátom (rovnako ako ho má aj navrhovateľ, ktorý má rovnaké možnosti vystupovať v konaní sám), pričom bol v konaní úspešný, súd podľa § 142 ods. 1 O.s.p., § 9 ods. 1, § 10 ods. 1, § 13a ods. 1 písm. a), c), § 15 písm. a) vyhlášky č. 655/2004 Z. z., priznal právnomu zástupcovi vedľajšieho účastníka trovy právneho zastúpenia, ktoré je mu povinný zaplatiť navrhovateľ vo výške 142,78 Eur za 2 úkony právnej služby - príprava a prevzatie obhajoby 51,45 Eur a písomné podanie na súd vo veci samej - vyjadrenie k návrhu na začatie konania 51,45 Eur, a za 2 režijné paušály po 2 x 8,04 Eur. Výšku tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby súd vypočítal zo sumy požadovanej istiny vo výške 909,54 Eur, na ktorú mal byť odporca zaviazaný zaplatiť navrhovateľovi v čase vykonania konkrétneho úkonu právnej služby t. j. v čase pred čiastočným späťvzatím návrhu.“

V súlade s § 204 O. s. p. proti rozsudku podal odvolanie navrhovateľ. Navrhol, aby odvolací súd rozsudok v zmysle ustanovenia § 220 O. s. p. zmenil tak, že vyhovie návrhu navrhovateľa voči odporcovi v plnom rozsahu, resp. aby v zmysle ustanovenia § 221 ods. 1 a 3 O. s. p. rozsudok zrušil a vrátil vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Odvolateľ podal odvolanie z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci a nedostatočného zistenia skutkového stavu.

Navrhovateľ v odvolaní uviedol, že nesúhlasí so zamietnutím návrhu z dôvodu premlčania, nakoľko má za to, že uplatnený nárok premlčaný nie je. Okresný súd pre posúdenie plynutia premlčacej doby vychádzal z nepreukázaných údajov, vychádzal z postúpenia pohľadávky ako dátumu odstúpenia od zmluvy. Súd posúdil ukončenie zmluvy nesprávne, vychádzal z nepreukázaných tvrdení, resp. odvodzoval začiatok plynutia premlčacej doby od skutočností, s ktorými nie je možné spájať ukončenie zmluvy, prípadne vyhlásenie mimoriadnej splatnosti. Navrhovateľ sa nemôže stotožniť s rozhodnutím súdu, keďže súd vychádzal len z dedukcie a aj to nesprávnej. Právny predchodca navrhovateľa - postupca neukončil záväzkovo-právny vzťah uzatvorený medzi postupcom na jednej strane a odporcom na druhej strane, nebola vyhlásená mimoriadna splatnosť úveru, zmluva nebola vypovedaná a taktiež nedošlo k odstúpeniu od zmluvy a navrhovateľ ani nedisponuje dokladmi, ktoré by danú skutočnosť - ukončenie zmluvy preukazovali. Zmluvné strany sa dohodli na plnení v splátkach, preto si navrhovateľ uplatnil nárok na úhradu neuhradených a nepremľaných. Ak by aj teoreticky k odstúpeniu od zmluvy došlo, je nutné predmetný záväzkový vzťah posúdiť ako obchodnoprávny, kedy odstúpenie od zmluvy nezakladá nárok na bezdôvodné obohatenie. K ukončeniu zmluvy došlo až konečnou splatnosťou, a to dňa 20. 08. 2010. V súlade s rozhodnutím Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4Obo/54/2007 zo dňa 17. 06. 2008 premlčacia doba začne plynúť po lehote splatnosti celého úveru, dohoda o splácaní úveru v splátkach sa nedá považovať za právo na čiastkové plnenie.

Odvolateľ uviedol, že súd nesprávne aplikoval na daný vzťah ustanovenia Občianskeho zákonníka, keďže ide o absolútny obchodno-záväzkový vzťah. Zmluva bola uzatvorená dňa 30. 08. 2005, pričom v období do 31. 12. 2007 sa

vzťahovali ustanovenia § 52 až 54 Občianskeho zákonníka len na kúpnu zmluvu, zmluvu o dielo a na iné zmluvy upravené v 8. časti Občianskeho zákonníka, ako aj na zmluvu podľa § 55 Občianskeho zákonníka. Zmluva o úvere bola upravená v Obchodnom zákonníku. Novelizovaným ustanovením § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka, sa nespravujú nároky vzniknuté pred 01. 01. 2008 a neposudzujú sa ani platnosť právnych úkonov vzniknutých pred 01. 01. 2008. Právne vzťahy zo zmluvy o úvere uzavretej pred 01. 01. 2008 sa spravujú ustanoveniami Obchodného zákonníka bez ohľadu na povahu účastníkov (Krajský súd v Prešove sp. zn. 9Co/64/2013 zo dňa 30. 09. 2014). Poukázal na rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2MCdo 3/2011 zo dňa 28. 04. 2011, 6MCdo/4/2012 zo dňa 27. 03. 2013, Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 15Co/132/2013 zo dňa 21. 11. 2013, 15Co/28/2013, Krajského súdu v Trnave sp. zn. 9Co/138/2013 zo dňa 20. 02. 2014, Krajského súdu v Žiline sp. zn. 9Co/157/2013 zo dňa 12. 09. 2013.

Navrhovateľ podal odvolanie aj do výroku rozhodnutia, ktorým prvostupňový súd rozhodol o náhrade trov právneho zastúpenia vedľajšiemu účastníkovi, a to z dôvodu, že nemožno hovoriť o účelne vynaložených troch na uplatnenie alebo bránenie práva (rozhodnutie Najvyššieho súdu SR zo dňa 19. 03. 2014 sp. zn. 6MCdo 5/2013). Je možné priznať len účelne vynaložené trovy konania. Nárok na náhradu trov právneho zastúpenia nemožno priznať, ak sa určité procesné podanie nadbytočne opakuje bez uvedenia nových, procesne významných skutočností. Vedľajší účastník - združenie na ochranu spotrebiteľa - musí byť sám z podstaty svojej existencie schopný poskytnúť právnu pomoc pri súdnych konaniach. Úmyslom zákonodarcu pri umožnení vstupu právnickej osoby, ako vedľajšieho účastníka do konania bolo umožniť kvalifikovanú ochranu spotrebiteľa priamo na ten účel zriadeným subjektom, ktoré budú spôsobilé poskytnúť spotrebiteľovi kvalifikovanú pomoc, a ktoré budú v danej oblasti aj materiálne aj personálne vybavené a odborne kompetentné.

Vedľajší účastník vo vyjadrení k odvolaniu navrhol rozhodnutie súdu prvého stupňa potvrdiť. Poukázal na uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 402/2013 zo dňa 19. 06. 2013, ktorým bolo vyslovené, že aplikácia Občianskeho zákonníka na spotrebiteľský úverový vzťah je ústavne konformná a nie je spôsobilá spochybniť ústavnú udržateľnosť daného záveru. V danom prípade ide jednoznačne o spotrebiteľskú zmluvu v zmysle článku 2 Smernice Rady 93/13/EHS, § 23a zákona č. 634/1992 Zb. (účinného od 31. 12. 1992 do 30. 06. 2007), resp. § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka (účinného od 01. 01. 2008). Zákon o spotrebiteľských úveroch patrí do oblasti predpisov občianskeho práva a je vo vzťahu k Občianskemu zákonníku lex specialis. Uvedený stav má logicky za následok, že pokiaľ určité otázky nie sú výslovne upravené zákonom č. 258/2001 Z. z., použijú sa na ich riešenie príslušné ustanovenia Občianskeho zákonníka, vrátane všeobecných ustanovení o premlčaní.

Vedľajší účastník poukázal na to, že navrhovateľ v návrhu uviedol, že došlo k odstúpeniu od zmluvy, zároveň uviedol, že navrhovateľ nemôže nadobudnúť budúcu pohľadávku z bankového úveru, ktorá sa ešte nestala zročnou (nedospela), nakoľko by takýto postup bol obchádzaním Zákona č. 483/2001 Z. z. o bankách, pretože orgány bankového dohľadu nemajú voči navrhovateľovi, ktorý nedisponuje bankovou licenciou, žiadne ingerencie. Pokiaľ by navrhovateľ nadobudol postavenie veriteľa k bankovému úveru, ktorý nebol predčasne zosplatnený, ocitol by sa tak navrhovateľ vo vzťahu k úverovej pohľadávke v pozícii správcu „živého bankového úveru“, t. j. de facto by nahrádzal činnosť banky, hoci navrhovateľ nedisponuje oprávnením na poskytovanie bankových činností. Postúpenie živého predčasne nezosplatneného úveru priamo vylučuje ustanovenie § 92 ods. 8 Zákona o bankách, ktoré umožňuje iba postúpenie úverovej pohľadávky, ktorá sa stala už splatnou.

Vedľajší účastník navrhol potvrdiť rozhodnutie o troch konania v napadnutej časti. Poukázal na to, že ide o účelne vynaložené trovy konania, zdanlivá rutinnosť podaní vedľajšieho účastníka vyplýva len z reakcie na formulárové a obsahovo takmer totožné úkony inkasnej spoločnosti. Podanie vedľajšieho účastníka týkajúce sa určitého súdneho konania za účelom ich efektívnosti nie je možné vypracovať bez kvalifikovanej analýzy veci, ktorej zodpovedá vysokoškolské právnické vzdelanie. Bez ohľadu na predpoklad hmotnoprávných poznatkov združenia zriadeného na ochranu spotrebiteľa je v občiansko-súdnom konaní potrebná schopnosť procesnoprávneho uplatnenia hmotného práva. Zo strany vedľajšieho účastníka nešlo o neúčelné a nadbytočné trovy.

Krajský súd ako súd odvolací preskúmal vec v rozsahu podľa § 212 ods. 1 O. s. p. bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 O. s. p. a rozsudok okresného súdu podľa § 219 ods. 1, 2 O. s. p. potvrdil.

Podľa § 219 O. s. p. odvolací súd rozhodnutie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne (ods. 1). Preskúmaním veci odvolací súd dospel k záveru, že okresný súd vo veci správne rozhodol, náležite zistil skutkový stav, vec správne skutkovo i právne posúdil a rozhodnutie odôvodnil v súlade so zákonnými požiadavkami na riadne odôvodnenie rozsudku súdu (§ 157 ods. 2 O. s. p.). Odvolací súd rozsudok okresného súdu potvrdil na tom istom skutkovom základe a z tých istých dôvodov, ktoré uviedol v odôvodnení rozhodnutia okresný súd.

Navrhovateľ v odvolaní neuviedol žiadne skutočnosti, ktoré by boli relevantným dôvodom a mohli mať vplyv na výsledok rozhodnutia okresného súdu.

Na zdôraznenie správnosti rozhodnutia súdu prvého stupňa vzhľadom k obsahu odvolania navrhovateľa odvolací súd udáva :

Medzi účastníkmi nebolo sporné, že dňa 30. 08. 2005 uzatvorili zmluvu o splátkovom úvere právny predchodca navrhovateľa a odporca.

Správne prvostupňový súd posúdil zmluvu v súlade so zákonom č. 258/2001 Z.z. ako zmluvu o spotrebiteľskom úvere a uzavrel že uzatvorená zmluva o splátkovom úvere je spotrebiteľskou zmluvou. Zmluvnými stranami boli dodávateľ, spoločnosť Slovenská sporiteľňa, a. s. , ktorej predmetom činnosti je aj poskytovanie úverov, teda koná v rámci predmetu svojej podnikateľskej činnosti, a odporca je spotrebiteľom, teda subjektom, ktorý pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Je teda nepochybné, že medzi subjektmi došlo k uzatvoreniu typickej spotrebiteľskej zmluvy, na ktorú sa vzťahujú ustanovenia zákona o ochrane spotrebiteľa a právne vzťahy z nej vyplývajúce sa riadia ustanoveniami Občianskeho zákonníka.

Skutočnosť, že v čase uzatvorenia zmluvy občiansky zákonník v § 52 uvádzal, že spotrebiteľskými zmluvami sú kúpna zmluva, zmluva o dielo alebo iné odplatné zmluvy upravené v ôsmej časti tohto zákona a zmluva podľa § 55, ak zmluvnými stranami sú na jednej strane dodávateľ a na druhej strane spotrebiteľ, ktorý nemohol individuálne ovplyvniť obsah dodávateľom vopred pripraveného návrhu na uzavretie zmluvy, a teda neuvádzal v ustanovení ako spotrebiteľskú zmluvu úverovú zmluvu, nič nemení na skutočnosti, že ide o zmluvu spotrebiteľskú. Podľa § 23a zákona č. 634/1992 Zb. (účinného v rozhodnom čase) spotrebiteľskými zmluvami sú zmluvy uzavreté podľa Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, ako aj všetky iné zmluvy, ktorých charakteristickým znakom je, že sa uzavierajú vo viacerých prípadoch, a je obvyklé, že spotrebiteľ obsah zmluvy podstatným spôsobom neovplyvňuje. Tak ako správne konštatoval súd prvého stupňa išlo o takýto typ zmluvy.

Na daný zmluvný vzťah je potrebné aplikovať prednostne ustanovenia občianskeho zákonníka. Odvolací súd poukazuje na záver Ústavného súdu Slovenskej republiky v uznesení pod sp. zn. I. ÚS 402/2013-10 zo dňa 10.06.2013, v ktorom skonštatoval, že prednostným uplatnením Občianskeho zákonníka na prospech spotrebiteľa na úver ako absolútny obchod upravený v Obchodnom zákonníku nedošlo k porušeniu ústavných práv veriteľa.

Novela Občianskeho zákonníka vykonaná zákonom č. 102/2014 Z.z. definitívne normatívne vyriešila (doplnením ust. § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka), že na všetky právne vzťahy, v ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva. Zákonodarca prijal predmetné ustanovenie, z dôvodu odstránenia nejasností pri aplikácii práva na spotrebiteľské vzťahy, nešlo o novú úpravu, ale len o odstránenie nejasností pri aplikácii práva, t.j. upresnenie použitia právnych predpisov. Z autentického výkladu zákonodarcu vyplýva, že Občiansky zákonník bude použitý, pokiaľ ide o posudzovanie v prípade duplicitnej právnej úpravy rovnakých inštitútov súkromného práva (v obchodnom zákonníku a v občianskom zákonníku), aj keby sa na právny režim mala použiť právna úprava Obchodného zákonníka. Hoci účinnosť tohto ustanovenia nastala až po uzatvorení zmluvného vzťahu, predmetné ustanovenie poníma výkladový status a jeho cieľom je iba expressis verbis vyjadriť aj doposiaľ platné pravidlo prednostného použitia režimu Občianskeho zákonníka na spotrebiteľské zmluvy. Predmetný zmluvný vzťah je potrebné posudzovať prednostne podľa ustanovení Občianskeho zákonníka, aj keby sa inak mali použiť normy obchodného práva. Aj pokiaľ ide o výklad a aplikáciu ustanovení, je potrebné v právnej veci aplikovať ustanovenia Občianskeho zákonníka.

Už v rozhodnutí NS SR vo veci 5MCdo 20/2009 bolo konštatovaná, že je plne v súlade s princípmi ochrany spotrebiteľa, že v prípade duplicitnej právnej úpravy rovnakých inštitútov súkromného práva je dôvodné aplikovať právnu úpravu o občianskych právach a nie podnikateľské právo. S účinnosťou zákona č. 150/2004 Z. z. (1. 1. 2004) došlo k zásadnej zmene spotrebiteľského práva. Nevýhodnejšie zmluvné klauzuly oproti zneniu občianskeho zákonníka sa dostali do rozporu s novým ustanovením § 54 ods. 1 "spotrebiteľovi sa ani inak nesmie zhoršiť jeho postavenie". Použitie nevýhodnejšieho podnikateľského práva a nie občianskeho práva na spotrebiteľský právny vzťah vrátane premlčania predstavuje takéto zhoršenie postavenia spotrebiteľa.

O tom, že ide o spotrebiteľskú zmluvu, súd nepochybuje a v konečnom dôsledku tomu zodpovedá aj definícia spotrebiteľskej zmluvy, za ktorú sa považuje každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ak ju uzatvára dodávateľ sa spotrebiteľom.

Správne prvostupňový posúdil nárok, pokiaľ ho považoval za premlčaný v súlade s ustanoveniami Občianskeho zákonníka, pričom vychádzal zo zisteného skutkového stavu. Sám navrhovateľ v návrhu uviedol, že predmetná pohľadávka mu bola postúpená na základe zmluvy o postúpení pohľadávky podpísanej dňa 11. 12. 2006 postupcom bola Slovenská sporiteľňa a.s.. V návrhu navrhovateľ uviedol, že postupca odstúpil od zmluvy a vyzval odporcu na úhradu dlžnej sumy. Rovnako túto skutočnosť opakovane uvádza navrhovateľ aj v podaní zo dňa 13. 05. 2013 (č. I. 27 spisu), keď uvádza, že vzhľadom na to, že odporca neplnil v stanovených termínoch splátky, čím porušil svoju povinnosť podľa zmluvy, postupca odstúpil od zmluvy a vyzval odporcu na úhradu dlžnej sumy. Prvostupňový súd teda správne na základe tvrdení navrhovateľa a vykonaného dokazovania zistil skutkový stav a na tento správne aplikoval príslušné právne predpisy. Keďže postupca (ako nesporne opakovane tvrdil navrhovateľ) odstúpil od zmluvy, správne prvostupňový súd uzavrel, potom, čo zistil, že dohoda o uzatvorení splátkového kalendára a uznaní záväzku zo dňa 27. 04. 2010 je neplatná, že došlo k premlčaniu dlhu (keď ustálil, že k odstúpeniu došlo najneskôr dňa 11. 12. 2006 - t.j. pred postúpením pohľadávky). Ak teda navrhovateľ uplatnil svoj nárok na súde dňom 25. 03. 2013, jeho nárok je premlčaný, tak ako uviedol súd prvého stupňa. Z tvrdení samotného navrhovateľa bol nesporne zistený skutkový stav, že pôvodný postupca využil svoje právo a v súlade so zmluvnými podmienkami odstúpil od zmluvy.

Vzhľadom na vyššie uvedené odvolací súd rozhodnutie súdu prvého stupňa, v časti zamietnutia návrhu potvrdil.

Odvolací súd potvrdil rozhodnutie prvostupňového súdu aj v napadnutej časti výroku o trovách konania, ktorým súd uložil povinnosť navrhovateľovi zaplatiť trovy konania vedľajšiemu účastníkovi.

Správne prvostupňový súd postupoval pokiaľ vedľajšiemu účastníkovi priznal náhradu trov konania. V prejednávanej veci je nesporné, že predmetom konania je nárok vyplývajúci zo spotrebiteľskej zmluvy. Občianske združenie na ochranu spotrebiteľa je preto oprávnené vystupovať v konaní ako vedľajší účastník v zmysle § 93 OSP. Zákon dáva možnosť, aby v prípade tzv. spotrebiteľských sporov vstúpila do konania ako vedľajší účastník taká právnická osoba, ktorej predmetom činnosti je ochrana práv podľa osobitného predpisu. Cieľom bolo umožniť širšiu ochranu osobám, na ochranu ktorých sú zriaďované rôzne právnické osoby a združenia. Ak ust. § 93 ods. 4 O. s. p. upravuje, že vedľajší účastník má v konaní rovnaké práva a povinnosti ako účastník, z toho možno vyvodiť len jeden záver a to, že vedľajší účastník má rovnako, ako akýkoľvek hlavný účastník, jednak právo na právnu pomoc pred súdmi a aj právo na náhradu trov konania a trov právneho zastúpenia. Právo na kvalifikované právne zastúpenie splnomocneným právnym zástupcom - advokátom je v zmysle Čl. 47 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky základným ústavným právom realizovaným v rámci civilného súdneho konania. V súvislosti s tým vzniká účastníkovi (a aj vedľajšiemu účastníkovi) i právo na náhradu trov konania, a teda v zmysle ust. § 137 O. s. p. bez akýchkoľvek pochybností aj právo na náhradu trov právneho zastúpenia.

V danej veci došlo k zamietnutiu návrhu v celom rozsahu z dôvodu, že navrhovateľ uplatnil nárok premlčaný, a preto súd návrh v celom rozsahu zamietol.

V súlade s § 142 ods. 1 O. s. p. účastníkovi, ktorý mal vo veci plný úspech, súd prizná náhradu trov potrebných na účelné uplatnenie alebo bránenie proti účastníkovi, ktorý vo veci úspech nemal. Občiansky súdny poriadok v ustanovení §§ 142 až 150 ustanovuje pravidlá pre rozhodnutie súdu o náhrade trov konania. Pre všetky prípady rozhodovania súdu o náhrade trov konania platí zásada,

podľa ktorej môže byť účastníkovi konania priznaná náhrada len tých trov, ktoré boli potrebné na účelné uplatnenie alebo bránenie práva. V prípade rozhodovania o náhrade trov konania pri plnom úspechu vo veci je táto zásada výslovne uvedená v § 142 ods. 1 O. s. p. .

Pojem „účelnosť“ použitý v tomto ustanovení treba chápať ako určitú poistku pred hradením nákladov nesúvisiacich s konaním, resp. pred nákladmi nadbytočnými, či nadmernými.

Pri posudzovaní účelnosti nákladov vynaložených na právne zastúpenie treba dôsledne rozlišovať, či právne zastúpenie advokátom je využitím ústavne zaručeného práva na právnu pomoc, alebo či sa jedná skôr o zneužitie tohto práva na úkor protistrany (napr. zastúpenie v celkom banálnej veci, opakované zastúpenie v tzv. hromadných - skutkovo a právne takmer totožných veciach), alebo zrejme snaha zvýšiť náklady konania protistrane (porovnaj nález Ústavného súdu Českej republiky z 25. 03. 2014 sp. zn. I.ÚS 3819/13).

Zásada účelnosti trov potrebných na uplatnenie alebo bránenie práva je vyvoditeľná zo všeobecných zásad efektivity a spravodlivosti občianskeho súdneho konania ako celku a z ústavnoprávneho princípu proporcionality, chrániaceho primeranosť ako hodnotu právneho štátu. Primeranosť súvisí s rozumnosťou v práve, ktorá je chápaná ako vyhľadávanie praktickej rovnováhy v rámci aplikácie práva. Najvyšší súd Slovenskej republiky už v uznesení z 19. 03. 2014 sp. zn. 6 MCdo 5/2013 vyslovil záver, že trovy konania vzniknuté zastúpením advokátom v tzv. hromadných (skutkovo a právne takmer totožných) veciach, kde sa obsah jednotlivých podaní vyhotovených advokátom, mení len o aktualizáciu a individualizáciu tej - ktorej veci, nemožno považovať za trovy nevyhnutne (účelne) vynaložené na riadne uplatnenie alebo bránenie práva na súde.

V danom prípade vedľajší účastník zastúpený advokátom hromadne nevstúpil do viacerých porovnateľných vecí, nepodal „formulárové vyjadrenie“. K veci po tom, čo mu bol doručený návrh podal konkrétne vyjadrenie reagujúce na nárok uplatnený navrhovateľom, v súvislosti s podanou konkrétnou žalobou a jej obsahom. Zo strany vedľajšieho účastníka, teda išlo o úkony, ktoré sledovali cieľ - ochranu osoby, na ochranu ktorej bol zriaďovaný, išlo teda o účelné bránenie práva. V súvislosti s takýmto konaním nemožno konštatovať neúčelnosť nákladov vynaložených na právne zastúpenie, a teda správne rozhodol prvostupňový súd, keď vedľajšiemu účastníkovi priznal náhradu trov konania za úkony prevzaté a príprava zastúpenia a písomné podanie na súd.

O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 224 ods. 1 O. s. p. v spojení s § 142 ods. 1 O. s. p. . V odvolacom konaní neúspešnému navrhovateľovi náhrada trov konania nepatrí. Súd priznal vedľajšiemu účastníkovi (proti neúspešnému účastníkovi v odvolacom konaní) náhradu trov odvolacieho konania podľa uplatnenia, za úkon - vyjadrenie k odvolaniu v súlade s § 13a ods. 1 písm. c/ vyh. 655/2004 Z.z. vo výške základnej sadzby tarifnej odmeny za 1 úkon t.j. 36,52 € a 1 x režijný paušál 8,39 €, plus 20 % DPH, teda spolu 53,89 €.

Rozhodnutie senátu krajského súdu bolo prijaté pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.